

УДК 37.011.3:005:336.2:81276.6:502/504-051

КЕЙС-МЕТОД ЯК ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОМУ АНГЛОМОВНОМУ СПІЛКУВАННІ

Віра Шиманська, доктор філософії в галузі педагогіки, асистент кафедри іноземних мов для природничих факультетів, факультет іноземних мов, Львівський національний університет імені Івана Франка.

ORCID: 0009-0004-7308-5567

E-mail: vira.shymanska@lnu.edu.ua

Стаття присвячена аналізу використання кейс-методу у процесі формування лексичної компетентності студентів у професійно орієнтованому англомовному спілкуванні, з особливим акцентом на екологічну тематику. Автор розглядає діяльнісний підхід як основу для застосування кейс-методу та підкреслює його ефективність у розвитку мовленнєвих і аналітичних навичок студентів. Проведено огляд наукових досліджень у галузі експериментального навчання та контекстуального вивчення мов. Описано приклад впровадження кейс-методу на занятті з англійської мови за темою «Environmental Issues and Sustainable Development», що сприяє інтеграції професійної лексики та формуванню практичних комунікативних умінь. Стаття обґрунтовує доцільність використання кейс-методу як інноваційного інструменту навчання майбутніх фахівців.

Ключові слова: діяльнісний підхід; кейс-метод; лексична компетентність; професійно орієнтоване англомовне спілкування; методика викладання іноземних мов; екологічна тематика; комунікативні навички; критичне мислення.

THE CASE METHOD FOR DEVELOPING LEXICAL COMPETENCE IN PROFESSIONALLY ORIENTED ENGLISH COMMUNICATION

Vira Shymanska, PhD in Pedagogy, Assistant at the Department of Foreign Languages for Natural Sciences Faculties, Faculty of Foreign Languages, Ivan Franko National University of Lviv.

ORCID: 0009-0004-7308-5567

E-mail: vira.shymanska@lnu.edu.ua

The article analyzes the application of the case method in developing students' lexical competence in professionally oriented English communication, with a particular focus on environmental topics. The author considers the activity-based approach as the foundation for implementing the case method and highlights its effectiveness in enhancing students' language and analytical skills. A review of scientific research in the fields of experiential and contextual language learning is presented. An example of applying the case method in an English lesson on the topic "Environmental Issues and Sustainable Development" is described, demonstrating the integration of professional vocabulary and the development of practical communication skills. The article substantiates the relevance of the case method as an innovative tool for training future professionals.

Additionally, the study emphasizes the importance of learner engagement and critical thinking in

mastering domain-specific vocabulary. The findings suggest that case-based learning fosters a deeper understanding of real-world challenges and promotes meaningful use of language in context.

Such an approach not only improves language proficiency but also prepares students to operate effectively in multicultural and interdisciplinary environments. The article concludes that incorporating real-life cases into language instruction increases motivation and supports long-term retention of professional terminology.

A sample case on environmental sustainability has been developed as part of the study. This case can be effectively implemented in practical English classes to enhance students' communicative competence through problem-solving and collaborative discussion.

Keywords: *activity-based approach; case method; lexical competence; professionally oriented English communication; foreign language teaching methodology; environmental topics; communication skills; critical thinking; experiential learning.*

Кейс-метод є одним з найбільш ефективних та актуальних методів навчання в сучасній освіті, оскільки він забезпечує не тільки засвоєння теоретичних знань, але й формує практичні навички, необхідні для професійної діяльності. Застосування цього методу в навчальному процесі дозволяє студентам активно включитися в розв'язання реальних або змодельованих професійних ситуацій, що робить їх підготовку більш комплексною та орієнтованою на реальні виклики. В умовах швидких змін у професійних сферах та зростаючих вимог до фахівців, традиційні методи навчання не завжди можуть забезпечити належний рівень практичної підготовки. Кейс-метод дає можливість студентам не лише опановувати нові знання, а й ефективно їх застосовувати, вирішуючи конкретні проблеми. Використання кейсів в навчанні стимулює розвиток критичного мислення, аналітичних здібностей, а також сприяє покращенню комунікативних навичок і здатності працювати в команді. Цей метод передбачає активну взаємодію студентів між собою та з викладачем, що створює умови для розвитку творчого підходу до вирішення складних ситуацій. Завдяки кейс-методу, студенти мають можливість випробувати різні стратегії та підходи до вирішення проблем, що сприяє їх професійному зростанню та підготовці до майбутньої кар'єри. Таким чином, кейс-метод є важливим інструментом для підвищення якості освіти та розвитку необхідних компетенцій у майбутніх фахівців.

Сучасні підходи до навчання іноземних мов орієнтовані на активне використання діяльнісного підходу, який випливає з конструктивістської парадигми та акцентує увагу на виконанні завдань, сфокусованих на реальних комунікативних практиках. Діяльнісний підхід передбачає активну участь студентів у процесі формування цільової компетентності. Він базується на конструктивістській парадигмі, яка акцентує увагу на виконанні завдань, орієнтованих на реальні комунікативні практики, що сприяє активізації складових компетентності, яка формується. Згідно з визначенням І. Мак Гілла (I. McGill) і М. Б'юті (M. Beaty), діяльнісний підхід розглядається як безперервний процес навчання та рефлексії над власною навчальною діяльністю за підтримки колег [12]. Автори наголошують, що цей підхід спрямований на виконання завдань, які не лише сприяють засвоєнню знань, а й забезпечують формування практичних навичок, необхідних для професійної діяльності. Особливо це важливо у формуванні лексичної компетентності студентів у професійно орієнтованому англомовному спілкуванні.

Проблема використання кейс-методу у навчанні іноземних мов досліджувалася багатьма вченими. Зокрема, Д. Колб (Kolb, 1984) розробив теорію експериментального

навчання, що підкреслює значущість практичного досвіду у процесі засвоєння знань. Дж. Дьюї (Dewey, 1938) наголошував на активній взаємодії студента з навчальним матеріалом через досвід. У галузі методики викладання мов важливий внесок зробили Шмідт (Schmidt, 1990) та Браун (Brown, 2007), які довели ефективність контекстуального навчання для розвитку лексичної компетентності.

Попри значну кількість досліджень, недостатньо уваги приділено застосуванню кейс-методу саме для формування лексичної компетентності у професійно орієнтованому англомовному спілкуванні студентів. Більшість робіт зосереджуються на загальній ефективності методу або його впливі на критичне мислення, залишаючи поза увагою питання добору лексичного матеріалу, специфіки роботи з термінологією та впровадження кейсів у контексті конкретних професійних тем, зокрема екологічної проблематики.

Таким чином, авторська стаття спрямована на усунення цієї прогалини через аналіз можливостей кейс-методу як інструмента для формування лексичної компетентності у майбутніх фахівців у сфері професійного англомовного спілкування, з фокусом на екологічну тематику.

Метою цієї статті є аналіз використання кейс-методу у процесі формування лексичної компетентності студентів у професійно орієнтованому англомовному спілкуванні. Особлива увага приділяється ефективності цього методу у викладанні тем, пов'язаних з екологією.

Кейс-метод – це «метод колективного навчання, який передбачає поглиблене вивчення конкретної ситуації професійно орієнтованого спілкування». Кейс-метод ґрунтується на активному осмисленні студентами змісту запропонованої проблемної ситуації, самостійному пошуку оптимального варіанту її розв'язання, що часто передбачає побудову логічної схеми або алгоритму прийняття рішень. Важливою складовою цього процесу є дискусійне обговорення альтернативних підходів і точок зору, що сприяє розвитку критичного мислення, аргументаційних навичок і здатності до співпраці в групі. [4, с. 94–95]. «Кейс» відтворює події, які відбувались у певній сфері діяльності у реальному житті [1].

В Україні інтерес до кейс-методу почав зростати з 1990-х років у процесі реформування системи освіти та інтеграції в європейський освітній простір. Сучасне українське педагогічне середовище все частіше використовує кейси у викладанні як гуманітарних, так і технічних дисциплін. Метод активно застосовується у закладах вищої освіти, зокрема в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова, Львівському національному університеті імені Івана Франка, НаУКМА та інших. Першими, хто почав системно використовувати кейс-метод у навчанні, були викладачі Гарвардської школи бізнесу в США ще на початку XX століття. Слід зауважити, що попри те, що кейс не належить до громіздких або масштабних досліджень, він усе ж виступає як глибокий та ефективний інструмент аналізу окремої ситуації. Його сутність полягає в зосередженості на деталях, застосуванні комплексного підходу до розгляду явища або проблеми в її реальному контексті, а також у веденні систематизованих і докладних записів. Це дає змогу простежити логіку процесу прийняття рішень, виявити причинно-наслідкові зв'язки та запропонувати обґрунтовані шляхи вирішення.

Кейс зосереджується на актуальній темі, забезпечує вказівки та можливість

подальшої розробки реалістичного моделювання та створення гіпотез з проблематики предмету [10]. Окрім глобальних екологічних проблем, майбутні екологи в процесі навчання аналізують конкретні випадки, пов'язані з організацією та управлінням природоохоронною діяльністю, а також із прикладами негативного впливу установ, підприємств чи галузей на довкілля. У цьому контексті кейс-метод набуває особливої цінності, оскільки дозволяє моделювати ситуації, що потребують професійного осмислення та прийняття рішень. Він відтворює проблемне питання, яке потребує глибокого вивчення, аналізу причин і наслідків, пошуку оптимальних рішень і, що важливо, сприяє актуалізації комплексу знань, набутих студентами.

У процесі опису, обговорення та розв'язання кейсу студенти інтегрують теоретичні знання з практичними навичками, що формує їхню готовність до професійної діяльності у сфері екології. Кейс-метод синтезує: «...навчальну, аналітичну і виховну діяльність, що безумовно є діяльним і ефективним в реалізації сучасних завдань системи освіти» [5]. Таким чином, кейс-метод виступає не лише як засіб засвоєння та закріплення теоретичних знань, але й як потужний інструмент формування практичних навичок, розвитку міжособистісної взаємодії, комунікативних умінь та професійної самореалізації студентів. Його дидактична цінність полягає у створенні навчального середовища, наближеного до реальних умов професійної діяльності. Типовою ознакою кейсу є наявність складної, неоднозначної проблеми, яка не має одного правильного вирішення.

Для кейс-методу характерна альтернативність шляхів розв'язання: кожне рішення потребує аргументації, а його прийняття базується на логіці, досвіді та критичному осмисленні ситуації. У деяких випадках можлива навіть принципова відсутність єдиної правильної відповіді, що стимулює аналітичне мислення та інтелектуальну гнучкість студентів. [6, с. 65]. Студенти матимуть можливість проявити креативний підхід до вирішення конфліктних ситуацій, розвинути особистісні інтелектуальні та професійні якості [9, с. 75].

Ю. Сурмін наголошує, що «кейс-метод дає змогу вивільняти навчальний час і наповнювати його більш творчим змістом: організацією взаємодій, дискусій, моделюванням ситуацій, експертизи» [7]. Кейс-метод передбачає використання наступних різновидів кейсів:

- структуровані кейси;
- кейси-нарис;
- неструктуровані великі кейси;
- кейси «першовідкривачі».

У структурованому кейсі чітко подаються дані про відповідну ситуацію. Цей кейс допускає декілька варіантів вирішення проблемної ситуації. Такий кейс є ефективним для формування лексичних навичок у говорінні та розвитку логічного мислення в межах визначених умов. Кейс-нарис включає ключові поняття відповідної тематики, яка подається на кількох сторінках з додатком. Здійснюється аналіз поданої інформації, студент представляє свій варіант вирішення проблеми. Цей тип кейсу сприяє розвитку навичок письмового мовлення, аналітичного підходу та структурованого викладу думок. У неструктурованому кейсі опис даних включає деталізований виклад на великій кількості сторінок. Такий формат розвиває здатність до самостійного аналізу, роботи з великими обсягами інформації та прийняття рішень в

умовах невизначеності. При вирішенні даного кейсу студент самостійно виявляє необхідну інформацію та шляхи вирішення проблеми.

Основне завдання кейсу «першовідкривача» – це пошук нового індивідуального креативного вирішення кейсу. Цей тип кейсу стимулює творче мислення, ініціативність і здатність до інновацій у професійній діяльності [8]. Різноманітність типів кейсів забезпечує гнучкість навчального процесу та дає змогу адаптувати завдання до рівня підготовки студентів, сприяючи розвитку як репродуктивного, так і продуктивного мислення. Обсяг кейсу, як правило, передбачає значну частку самостійної роботи студента, а мотиваційною основою до її виконання виступає актуальність запропонованої проблеми. У цьому процесі важливу роль відіграє форма подання кейсу: письмовий виклад, представлений у вигляді кейс-нариса або неструктурованого кейсу, сприяє розвитку лексичної компетентності у письмі, оскільки стимулює студента до самостійного формулювання висновків, аргументації та опису ситуацій професійного характеру. Що стосується формування лексичної компетентності в говорінні, то тут доцільним є використання структурованих кейсів, а також так званих кейсів «першовідкривача», які передбачають обговорення нових або маловідомих ситуацій. Саме такі кейси створюють умови для інтеграції засвоєного лексичного матеріалу в активне мовлення та забезпечують ефективне спілкування студентів на професійні теми. У контексті соціальної та професійної взаємодії студенти виявляють високу зацікавленість у процесі обговорення, охоче діляться власними напрацюваннями, міркуваннями та спостереженнями щодо конкретних проблем фахового спрямування. При цьому англійська мова виступає не просто як навчальний предмет, а як повноцінний інструмент професійно орієнтованого спілкування, що дозволяє ефективно реалізовувати комунікативні наміри, обмінюватися думками, аргументувати позицію та приймати узгоджені рішення в груповій роботі.

Виконання кейсу передбачає подолання наступних етапів: 1) підготовчий; 2) ознайомчий; 3) основний (аналітичний) етап. Успішність застосування кейс-методу значною мірою залежить від правильного структурування та змістового наповнення кожного етапу побудови кейсу. Чітко визначена проблема, логічно послідовний виклад ситуації, наявність суперечливих або неоднозначних аспектів, а також продумана система запитань і завдань забезпечують ефективність аналізу кейсу й активну залученість студентів у навчальний процес [2, с. 95].

На підготовчому етапі викладач займається створенням кейсу відповідної тематики, що включає кілька ключових аспектів. Перш за все, він формулює чіткі цілі кейсу, які відповідають навчальним завданням та професійним вимогам. Далі розробляються завдання, які забезпечують аналіз конкретної ситуації, а також підготовка додаткових матеріалів, таких як тексти, аудіо- та відеопори, які можуть бути використані для більш детального вивчення теми. Важливим елементом підготовки є визначення цільової термінології, що стосується теми кейсу. Викладач також створює лексичні вправи для засвоєння нових лексичних одиниць і передбачає їх використання в контексті практичних вправ, спрямованих на розвиток як монологічного, так і діалогічного мовлення студентів.

Ситуаційні вправи відіграють важливу роль у підготовці студентів до участі в «кейсах», оскільки вони сприяють розвитку необхідних практичних навичок для ефективного вирішення професійних ситуацій. Важливим аспектом є увага до

мовленнєвих кліше та усномовленнєвих формул, що дозволяють студентам адекватно виражати свої думки у професійному контексті. Потребу в таких лексичних зворотах студенти відчуватимуть під час усних виступів, презентацій або обговорень, де чітке і правильне використання мовленнєвих форм має важливе значення для успішної комунікації. Екологічна тематика охоплює широкий спектр основних тем екології як природничої науки, зокрема дослідження взаємодії організмів і середовища, збереження біорізноманіття та охорону природних ресурсів. Водночас вона розкриває професійну діяльність еколога, яка включає такі важливі аспекти, як забезпечення виконання норм і вимог екологічного законодавства, оцінка та прогнозування впливу техногенних об'єктів і господарської діяльності на довкілля, а також оцінювання екологічних ризиків.

Важливу роль у цій діяльності відіграє комунікація еколога з різними суб'єктами: керівництвом підприємств, групами екологів, відповідними установами та іншими учасниками господарської діяльності. Цей матеріал зазвичай подається студентам за кілька днів до практичного заняття, що дозволяє їм ретельно ознайомитися з кейсом та підготуватися до обговорення. На ознайомчому етапі студенти знайомляться з проблемною ситуацією, представленою в кейсі, обговорюють його зміст та визначають ключові «концепти», використовуючи метод мозкового штурму. Цей процес дозволяє виявити основні аспекти проблеми та сформулювати можливі шляхи її вирішення. Студенти також висувують власні пропозиції, пропонуючи різні підходи до вирішення ситуації. Викладач на цьому етапі не втручається безпосередньо в обговорення, а лише скеровує хід дискусії, допомагаючи зберегти фокус на ключових питаннях і сприяючи активному участі кожного студента. Очікується, що студенти впевнено демонструють автоматизовані лексичні навички та вміння щодо коректного лексичного оформлення своєї діалогічних та монологічних висловлювань. У позааудиторний час здобувачі освіти активно займаються пошуком необхідної інформації, що відповідає темі кейсу, проводять аналіз проблемної ситуації, а також складають список ключових слів, що стосуються загальнонавчальної лексики та спеціалізованої термінології. Цей етап сприяє глибшому зануренню в тему, розвитку навичок пошуку та систематизації інформації. На основному (аналітичному) етапі розпочинається безпосередня робота з кейсом. Студенти презентують опрацьовану інформацію та інтерпретують отримані дані у формі усної презентації, що дає змогу продемонструвати здобуті знання та навички аналізу. Ключовим моментом є вибір найоптимальнішого варіанту вирішення проблемної ситуації, що дозволяє студентам розвивати критичне мислення, приймати обґрунтовані рішення та аргументувати їх у професійному контексті [3, с. 96].

У рамках кейсу розглядаємо презентацію (монолог-презентацію, презентацію-доповідь) як ефективний метод підготовленого професійно орієнтованого монологічного мовлення. Продуманість змісту презентації, інформаційна насиченість, прагнення до переконання співбесідника засвідчують про підвищені вимоги щодо формування у студентів монологічних мовленнєвих навичок та умінь у професійно орієнтованому спілкуванні майбутніх екологів.

Поетапне формування лексичної компетентності забезпечує оволодіння студентами лексичними засобами (термінами, мовними кліше, усномовленнєвими формулами), які згідно мети презентації, належно наповнюють зміст доповіді та

передають її структурно-композиційні особливості. Відповідно, доцільність використання презентації на завершальному етапі формування лексичної компетентності виправдовує себе. Перехід до діяльнісного підходу в навчанні зумовлений потребою підвищення практичної спрямованості освіти, розвитку самостійності, ініціативності та критичного мислення студентів. У цьому контексті кейс-метод органічно вписується в діяльнісну парадигму, оскільки передбачає активну участь здобувачів освіти в аналізі, обговоренні та вирішенні проблемних ситуацій, що моделюють реальні професійні обставини. Такий підхід сприяє формуванню ключових компетентностей, зокрема комунікативної, аналітичної, інформаційної та соціальної, адже кожен кейс вимагає від студентів не лише знань, а й вміння застосовувати їх у нових умовах. Залучення студентів до виконання кейсів перетворює їх із пасивних слухачів на активних учасників навчального процесу, що повністю відповідає принципам діяльнісного підходу.

Діяльнісний підхід, згідно з дослідженнями І. Мак Гілла та М. Б'юті, розглядається як безперервний процес навчання та осмислення власної навчальної діяльності через виконання завдань. До таких завдань, зазвичай, належать проєкти та кейси, що виконуються у малих групах, що сприяє кооперації та розвитку комунікативних навичок [11]. Згідно з дослідженнями у галузі методики викладання мов (Kolb, 1984; Schmidt, 1990), кейс-метод сприяє формуванню когнітивних зв'язків між новими лексичними одиницями та їх контекстом, що значно покращує засвоєння фахової лексики. У процесі формування лексичної компетентності студентів у професійному англомовному спілкуванні кейс-метод дозволяє реалізовувати ситуації, наближені до реальних умов фахової діяльності. Зокрема, студенти навчаються розпізнавати та правильно вживати лексичні одиниці у відповідних контекстах, сприймати усне мовлення, продукувати монологічні висловлювання, ініціювати та підтримувати діалогічне мовлення. Кейс-метод є ефективним способом засвоєння знань та формування професійних компетентностей, оскільки передбачає аналіз конкретних ситуацій, що мають відношення до реального професійного середовища. Основні характеристики кейс-методу:

- Аналіз реальних або змодельованих ситуацій;
- Розгляд альтернативних шляхів розв'язання проблеми;
- Обговорення, дискусії та ухвалення рішень у групах;
- Розвиток креативного мислення та аналітичних навичок.

Кейс-метод має низку характерних рис, які роблять його ефективним інструментом навчання у вищій освіті. Насамперед, він базується на аналізі реальних або змодельованих ситуацій, що дозволяє студентам зануритися в професійний контекст. Важливим елементом методу є розгляд альтернативних шляхів розв'язання проблеми, що формує навички критичного мислення та прийняття рішень. Групове обговорення, дискусії та спільна розробка рішень сприяють розвитку комунікативної компетентності та вмінню працювати в команді. Крім того, кейс-метод стимулює креативність, аналітичне мислення та здатність до нестандартного підходу в розв'язанні професійних задач.

Особливістю кейсу є те, що він не має однозначного розв'язання, що сприяє розвитку критичного мислення. У сфері екології кейси можуть включати аналіз екологічних проблем, оцінку екологічних ризиків, розробку стратегій

природокористування тощо.

Приклад використання кейс-методу на уроці англійської мови:

Тема уроку: «Environmental Issues and Sustainable Development»

Ціль: Розвиток лексичної компетентності студентів у професійному екологічному контексті.

Формат: Робота в групах із використанням кейс-методу.

1. Підготовка: Викладач роздає студентам кейс-опис екологічної проблеми (наприклад, забруднення води на підприємствах). Студенти отримують ключові терміни та вирази, необхідні для розуміння кейсу, такі як «water contamination», «pollution control methods», «sustainable development strategies», «environmental impact assessment», «green technologies», «carbon footprint».

Ознайомлення: Студенти аналізують проблему та обговорюють можливі причини та наслідки забруднення води на підприємствах. Викладач допомагає студентам сформулювати основні питання, на які потрібно відповісти, наприклад: Які фактори призводять до забруднення води на підприємствах? (What factors contribute to water pollution at enterprises?); Як забруднення води впливає на екосистеми та здоров'я людей? (How does water pollution affect ecosystems and human health?); Які стратегії можна застосувати для вирішення цієї проблеми? (What strategies can be applied to address this problem?)

2. Аналіз та вирішення: Кожна група пропонує свої рішення проблеми, використовуючи терміни з галузі екології. Студенти повинні розглянути:

- Методи контролю забруднення води: «water filtration», «bioremediation», «chemical treatment».
- Стратегії сталого розвитку: «sustainable water management», «circular economy», «environmentally friendly practices».
- Оцінка впливу на довкілля: «environmental impact assessment», «ecological footprint», «sustainable development goals (SDGs)».

3. Презентація: Студенти представляють свої рішення у формі презентацій, обґрунтовуючи вибір стратегії та пояснюючи, як це може допомогти знизити негативний вплив на довкілля. Під час презентацій вони використовують спеціалізовану термінологію та конструкції, що сприяє розвитку їхньої лексичної компетентності.

4. Додаткові завдання:

- Підготовка письмового звіту про можливі стратегії боротьби з забрудненням води.
- Створення постера або інфографіки, що ілюструє шляхи вирішення проблеми.
- Дебати між групами про ефективність обраних стратегій.
- Переклад та аналіз уривку з наукової статті про екологічні виклики, що стоять перед суспільством.

5. Обговорення та підбиття підсумків: Викладач разом зі студентами підсумовує результати дискусій, надає зворотний зв'язок, а також акцентує увагу на важливості використання професійної термінології у реальних комунікативних ситуаціях.

Кейс-метод є ефективним інструментом у формуванні лексичної компетентності студентів. Він поєднує навчальну, аналітичну та виховну діяльність, розвиває професійні навички та креативне мислення. Запровадження кейс-методу у процес

навчання дозволяє забезпечити ефективне засвоєння лексичних знань та розвиток комунікативних умінь студентів у професійній сфері. Отже, кейс-метод є ефективним педагогічним інструментом, що поєднує навчальну, аналітичну та виховну діяльність, сприяє розвитку критичного мислення, формуванню мовленнєвої та лексичної компетентності студентів у професійно орієнтованому спілкуванні. Завдяки моделюванню реальних ситуацій, студенти набувають практичних навичок вирішення професійних проблем, вчаться аргументовано висловлювати свою думку англійською мовою, працювати в команді та приймати зважені рішення. Таким чином, кейс-метод є не тільки засобом навчання, але й ефективним методом формування в студентів ключових компетентностей, які необхідні для успіху в професійному житті.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці системи кейсів для різних спеціальностей із урахуванням специфіки професійного спілкування. Доцільним є також вивчення ефективності впровадження кейс-методу на різних етапах навчання та в різних формах – від аудиторних занять до онлайн-курсу. Окремої уваги потребує інтеграція міждисциплінарних підходів у створенні кейсів, що дозволить максимально наблизити освітній процес до реалій сучасного професійного середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авдеєнко Ю. В. Застосування кейс-методу в процесі професійно орієнтованого навчання англійській мові у немовних вищих навчальних закладах. *Новітні освітні технології: міжнародний досвід* : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 21 січня 2016 р.). 2016. С. 1–4.
2. Дерев'янчук А. Підхід до створення і застосування кейс-методу при вивченні військово-технічних дисциплін. *Військова освіта: збірник наукових праць Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. 2018. № 1(37). С. 92–101.
3. Ковальчук Г. О. Активізація навчання в економічній освіті: навч. посібник. 2-ге вид., доп. КНЕУ, 2003. 298 с.
4. Любас А. А. Педагогічні умови формування міжкультурної компетентності майбутніх фахівців бойового та оперативного забезпечення: дис. ... д-ра філософії: 015 / Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2021. 316 с.
5. Овчарук О. В. Компетентнісний підхід до формування змісту середньої освіти: досвід зарубіжних країн. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи*. Київ : К.І.С., 2004. 112 с.
6. Організація та проведення занять із застосуванням інноваційних методів: навч. посіб. / П. Б. Волянський, О. П. Євсонюк, В. М. Михайлов. УДЦЗ, 2019. 131 с.
7. Сурмін Ю. П. Кейс-метод: становлення та розвиток в Україні. *Вісник НАДУ*. 2015. № 2. С. 19–28.
8. Сурмін Ю. П. Метод аналізу ситуацій (Case study) та його навчальні можливості. *Глобалізація і Болонський процес: проблеми і технології*: кол. монографія. Київ : МАУП, 2005. Розділ: Кейс-технологія. URL: http://literature.at.ua/index/kejs_tekhnologija/0-30 (дата звернення: 17.03.2021).
9. Чорна І. Ю. Формування у майбутніх маркетологів англійської лексичної компетентності в письмі засобом кейс-технології: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2017. 268 с.
10. Case Study Research Design. URL: <https://explorable.com/case-study-research-design> (дата звернення: 15.05.2025).
11. Common European Framework of Reference for Languages. URL: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages> (дата звернення: 17.04.2025).

REFERENCES

1. Avdeienko, Yu. V. (2016). Zastosuvannia keis-metodu v protsesi profesiino-orientovanoho navchannia anhliiskii movi u nemovnykh vyshchyykh navchalnykh zakladakh [Application of the case method in

- professionally-oriented English language teaching at non-language universities]. *Novitni osvritni tekhnolohii: mizhnarodnyi dosvid* : Materialy XI Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Kyiv. 1–4 [in Ukrainian].
2. Derev'ianchuk, A. (2018). Pidkhdid do stvorennia i zastosuvannia keis-metodu pry vyvchenni viiskovo-tekhnichnykh dystsyplin [Approach to developing and applying the case method in studying military-technical disciplines]. *Viiskova osvita*, 1(37), 92–101 [in Ukrainian].
 3. Kovalchuk, H. O. (2003). Aktyvizatsiia navchannia v ekonomichnii osviti [Learning activation in economic education] (2nd ed.). Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
 4. Liubas, A. A. (2021). Pedahohichni umovy formuvannia mizhkulturnoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv boiovoho ta operatyvnoho zabezpechennia [Pedagogical conditions for forming intercultural competence of future specialists in combat and operational support]. *PhD thesis*. Ivan Franko National University of Lviv [in Ukrainian].
 5. Ovcharuk, O. V. (2004). Kompetentnisnyi pidkhdid do formuvannia zmistu serednoi osvity: dosvid zarubizhnykh krain [Competency-based approach to secondary education content: foreign experience]. *Kompetentnisnyi pidkhdid u suchasnii osviti: svitovyi dosvid ta ukrainski perspektyvy*. Kyiv: K.I.S. 5–112 [in Ukrainian].
 6. Volianskyi, P. B., Yevsoniuk, O. P., Mykhailov, V. M. (2019). Orhanizatsiia ta provedennia zaniat iz zastosuvanniam innovatsiinykh metodiv [Organization and conducting of classes using innovative methods]. UDTsZ [in Ukrainian].
 7. Surmin, Yu. P. (2015). Keis-metod: stanovlennia ta rozvytok v Ukraini [Case method: Formation and development in Ukraine]. *Visnyk NADU*, (2), 19–28 [in Ukrainian].
 8. Surmin, Yu. P. (2005). Metod analizu sytuatsii (case study) ta yoho navchalni mozhyvosti [Case study method and its educational possibilities]. In *Hlobalizatsiia i Bolonskyi protses: problemy i tekhnolohii: kolektyvna monohr*. MAUP. URL: http://literature.at.ua/index/kejs_tekhnologija/0-30 [in Ukrainian].
 9. Chorna, I. Yu. (2017). Formuvannia u maibutnikh marketolohiv anhlovnoyi leksychnoi kompetentnosti v pysmi zasobom keis-tekhnolohii [Formation of English lexical competence in writing among future marketers using case technology]. *PhD thesis*. Ternopil National Pedagogical University named after V. Hnatiuk [in Ukrainian].
 10. Case study research design. (n.d.). (2025). Explorable.com. URL: <https://explorable.com/case-study-research-design>
 11. Council of Europe. (n.d.). (2025). Common European Framework of Reference for Languages. URL: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>.
 12. McGill, I., Beaty, M. (2001). Action learning: A guide for professional, management & educational development. London: Kogan Page.